

Súd: Okresný súd Banská Bystrica
Spisová značka: 32P/167/2022
Identifikačné číslo súdneho spisu: 6122462894
Dátum vydania rozhodnutia: 22. 11. 2022
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: Mgr. Ingrid Steinsdorferová
ECLI: ECLI:SK:OSBB:2022:6122462894.1

Rozhodnutie

Okresný súd Banská Bystrica, v právnej veci starostlivosti o maloletého W. S., nar. XX.XX.XXXX, bytom ako matka, zastúpeného Úradom práce sociálnych vecí a rodiny Banská Bystrica, dieťa matky M. S., nar. XX.XX.XXXX, trvale bytom N. 2, toho času N., M. I. XXX/XX, SR a otca neurčeného, o nariadenie výchovného opatrenia, takto

rozhodol:

Súd nariaďuje toto neodkladné opatrenie:

I. Súd n a r i aď u j e matke odovzdať maloletého W. S., nar. XX.XX.XXXX dočasne do starostlivosti Centra pre deti a rodiny Banská Bystrica, so sídlom Kollárová 29, Banská Bystrica.

II. Toto neodkladné opatrenie trvá po dobu 6 mesiacov od umiestnenia maloletého W. S., nar. XX.XX.XXXX do Centra pre deti a rodiny Banská Bystrica, so sídlom Banská Bystrica, Kollárova 29.

odôvodnenie:

1. Úrad práce sociálnych vecí a rodiny v Banskej Bystrici (ďalej len „ÚPSVaR“) podal dňa 15.11.2022 návrh na uloženie výchovného opatrenia v zmysle § 37 ods. 3 písm. b) zákona č. 36/2005 Z. z. o rodine (ďalej len „ZR“) - pobyt v zariadení na účely zabezpečenia odbornej pomoci maloletému dieťaťu alebo zabezpečenia úpravy rodinných a sociálnych pomerov maloletého dieťaťa najdlhšie na šesť mesiacov a zároveň žiada nariadenie neodkladného opatrenia v zmysle § 324 CSP a § 367 CMP, ktorým by súd nariadil matke odovzdať maloletého dočasne do starostlivosti Centra pre deti a rodiny Banská Bystrica, so sídlom Kollárová 29, Banská Bystrica. Svoj návrh na nariadenie neodkladného opatrenia odôvodnil tým, že matka maloletého mu nedokáže poskytnúť adekvátnu starostlivosť, primerane saturovať jeho potreby a svojím konaním ohrozuje jeho zdravý fyzický, psychický a sociálny vývin. Neodkladné opatrenie žiada nariadiť i poukazujúc na úroveň starostlivosti, bezpečia a stability prostredia, v ktorom sa maloletý nachádza, či poskytovanú ochranu dôstojnosti. Maloletý pochádza z mimomanželského vzťahu. Otcovstvo k maloletému nebolo určené. Maloletý žije v jednej domácnosti so svojou matkou a starým otcom (zo strany matky). Má dvoch súrodencov, maloletého I. W. S., nar. XX.XX.XXXX, ktorý bol zverený na základe Rozsudku Okresného súdu Lučenec, č. k 9P/25/2015-30 zo dňa 10.06.2015 do náhradnej osobnej starostlivosti starej matke, p. T. a maloletého Y. S., nar. XX.XX.XXXX, u ktorého úrad podal návrh na zverenie maloletého do náhradnej osobnej starostlivosti starej matke, p. T. a na vydanie neodkladného opatrenia do jej dočasnej starostlivosti. Dňa 2.11.2022 bola úradu doručená žiadosť školského špeciálneho pedagóga Základnej školy N. o preverenie rodinnej situácie maloletého, z ktorej okrem iného vyplynulo, že matka je neustále pod vplyvom omamných látok, o maloletého sa nestará, chodí zanedbaný, špinavý, často chýba v škole a túla sa po dedine. Úrad preveril situáciu v rodine, uskutočnil sociálne zisťovanie v domácnosti, pohovory s matkou, maloletým, jeho súrodencami, príbuznými detí, zamestnancami školy a predškolského zariadenia, kontaktoval pediatra detí. Z pohovorov, uskutočnených v rámci sociálneho zisťovania, vyplynulo, že matka svojím správaním dennodenne ohrozuje maloleté deti, každý deň je pod vplyvom drog, ktoré si chodí kupovať v rámci obce, alebo po ne posielala mal. deti. Po požití omamných látok je agresívna, nestará sa o deti, nevarí

im, necháva ich doma samé alebo so starým otcom. Partner matky rovnako požíva omamné látky, stalo sa, že mal. deti zatváral ich do tmavej komory, deťom odopieral vodu na kúpanie. Materská škola N., pokiaľ sa jedná o zabezpečenie starostlivosti o mal. zo strany matky, uviedla, že matka s materskou školou spolupracuje na formálnej úrovni, tzn., platí požadované poplatky riadne a načas, po absencii dieťaťa dlhšej ako 7 dní prinesie potvrdenie od lekára, na základe často opakovaných výziev učiteliek prinesie, čo je potrebné do materskej školy (hygienické potreby a pod.). Spolupráca matky s materskou školou zameranej na napredovanie a správanie sa dieťaťa je na chabej, resp. nulovej úrovni. U dieťaťa badajú, že chodí v špinavom oblečení, on samotný chodieval neumytý, nie vždy má vhodné oblečenie a obuv vzhľadom na vonkajšie počasie. Nie je zvyknutý jedávať jedlo, aké dostáva v materskej škole, preto ho často odmieta. Medzi špecifické nepriaznivé prejavy mal. patrí námetová hra - hráva sa na opitého. Z pedagogického hľadiska vnímajú viaceré nedostatky, vo výslovnosti, slovnej zásobe, jemnej motorike atď. V dôsledku častých absencií v materskej škole, nepodnetnom domácom prostredí, žiadnej spolupráce s rodičom, je napredovanie výrazne spomalené, hoci u dieťaťa vnímajú predpoklady pre zdravý vývoj. Matka nedokáže riadne zabezpečovať starostlivosť o maloletého, často sa v noci potuluje po dedine a maloletého necháva v domácnosti bez dozoru. Hygiena v domácnosti je na veľmi nízkej úrovni. V domácnosti sú užívané alkoholické nápoje zo strany starého otca, ten si následne púšťa hlasnú hudbu v noci a maloletý nemôže spať a pripraviť sa tým na ďalší deň v škole. Matka mal., pri pohovore dňa 8.11.2022 priznala, že predchádzajúci týždeň užila pervitín, na testy do centra pre liečbu drogových a iných závislostí odmietla ísť. Matka je momentálne nezamestnaná, je poberateľkou dávky v hmotnej núdzi vo výške 80,20 eur a prídavku na dieťa. Nie je žiadna fyzická osoba mal., ktorá by mala záujem prevziať mal. do osobnej starostlivosti.

2. Súd sa oboznámil s prílohami návrhu: rodný list maloletého; email zo dňa 10.11.2022 od riaditeľky Centra pre deti a rodiny Banská Bystrica, so sídlom Kollárová 29, Banská Bystrica, ktorým Centrum oznámilo, že súhlasí s umiestnením maloletého do ich centra; Úradný záznam zo dňa 08.11.2022 z pohovoru ÚPSVaR-u s matkou maloletého, Záznam z pohovoru s učiteľkou MŠ Hrochoť zo dňa 07.11.2022 vykonaného ÚPSVaR-om Banská Bystrica. Súčasťou príloh bol aj Záznam zo sociálneho zisťovania zo dňa 04.11.2022 v domácnosti matky, z ktorého vyplynulo, že v čase sociálneho zisťovania úrad zastihol v domácnosti tetu a sesternicu matky, ktoré uviedli, že matka dopoludnia odišla do Banskej Bystrice spolu so svojim otcom a vrátia sa poobede. Maloletí sa toho času nachádzali v Škole a materskej Škole. Teta matky uviedla, že situáciu s maloletými deťmi je potrebné bezodkladne riešiť, nakoľko ich matka svojim správaním dennodenne ohrozuje. Matka je podľa slov p. S. pod vplyvom drog každý deň. Drogy si chodí kupovať k osobe menom Paľo H., ktorý býva v Hrochoti na ulici Q. (číslo domu neuvedené). Niekedy posielala aj svoje maloleté deti kupovať drogy k pánovi H.. Po požití omamných látok je matka agresívna, nestará sa o deti, nevarí im, necháva ich doma samé alebo so starým otcom. Poprípade sa matka nevie postaviť, leží na zemi, je v stave delíria a nevie, čo sa okolo nej deje. Ak nemá matka navarené, maloletí sa chodia najesť k p. S.. Ak sa tak stane, matka vyvolá konflikt a zakazuje p. S. akýmkoľvek spôsobom pomáhať jej deťom. Matka sa stretáva so svojim aktuálnym partnerom, p. X. B., ktorý tiež požíva omamné látky. Partner matky nemá s maloletými deťmi vytvorený žiadny vzťah, dokonca má maloleté deti týrať takým spôsobom, že po požití drog spolu s matkou maloletých, ich zavrie do tmavej komory, kde je úplná tma a pravdepodobne sa tam nachádzajú aj zvieraťá. Partner matky žije taktiež v Hrochoti, ulica Na píle. Partner matky odopiera deťom vodu na kúpanie, aby sa mohli umyť a v minulosti týral aj ich matku. Úrad sa pokúšal zistiť, či má matka nejakú blízku rodinu, ktorej by mohli byť v prípade potreby maloleté deti zverené. Pani S. uviedla, že stará matka maloletých z matkinej strany zomrela, otec pani S. je invalidný dôchodca. Jediný, kto sa dokázal o maloleté deti postarať je biologický otec maloletého Y., p. W. T., ktorý žije v Kokave nad Rimavicou. Teta matky má v náhradnej osobnej starostlivosti už jedno dieťa, však sa vyjadrila, že by so zverením maloletých detí do jej starostlivosti nesúhlasila. Ďalej sa súd oboznámil s priloženou Pedagogickou charakteristikou dieťaťa, vypracovanou triednou učiteľkou maloletého dňa 09.11.2022, z ktorej okrem už uvedených skutočností v návrhu vyplynulo, že z pedagogického hľadiska u maloletého W. vnímajú viaceré základné nedostatky (aj napriek tomu, že navštevuje MŠ už 3.školský rok), logopedické ťažkosti vo výslovnosti a správnom vyjadrovaní, veľmi slabú úroveň slovnej zásoby, nedostatky v jemnej motorike (je vyhranený ľavák - nesprávne držanie grafického nástroja, ťažkosti v manipulácii s nožnicami, čistota a poriadok pri práci), nižšia úroveň sústredenia, logického myslenia. V dôsledku častých absencií v MŠ, nepodnetnom domácom prostredí, žiadnej spolupráce s rodičom uviedli, že je napredovanie veľmi výrazne spomalené, hoci u maloletého vnímajú predpoklady na zdravý rozvoj.

3. Podľa § 2 ods. 1 CMP, na konanie podľa tohto zákona sa použijú ustanovenia Civilného sporového poriadku, ak tento zákon neustanovuje inak.

4. Podľa § 325 ods. 1 CSP, neodkladné opatrenie môže súd nariadiť, ak je potrebné bezodkladne upraviť pomery alebo ak je obava, že exekúcia bude ohrozená.

5. Podľa § 360 ods. 1 CMP, neodkladné opatrenie možno nariadiť aj bez návrhu v konaniach, ktoré možno začať aj bez návrhu.

6. Podľa § 367 CMP, neodkladným opatrením môže súd nariadiť, aby ten, kto má maloletého pri sebe, maloletého odovzdal do starostlivosti toho, koho označí súd, alebo do striedavej osobnej starostlivosti. O návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia rozhodne súd najneskôr do siedmich dní od doručenia návrhu. V tejto lehote súd uznesenie vyhotoví. Uznesenie o nariadení neodkladného opatrenia je vykonateľné vyhlásením; ak sa nevyhlasuje, je vykonateľné, len čo bolo vyhotovené. Uznesenie o nariadení neodkladného opatrenia súd môže doručiť účastníkom až pri uskutočnení jeho výkonu, ak je predpoklad, že by bol výkon rozhodnutia inak zmarený. Účastníkom, ktorí neboli prítomní pri výkone uznesenia, doručí súd uznesenie spolu so zápisnicou o priebehu výkonu dodatočne.

7. Podľa § 330 ods. 1 CSP, súd môže určiť, že neodkladné opatrenie bude trvať len po určený čas.

8. Účelom neodkladného opatrenia je rýchla, i keď dočasná úprava právnych (nielen faktických) pomerov účastníkov alebo zabezpečenie výkonu existujúceho, hoci ešte prípadne nevykonateľného alebo očakávaného rozhodnutia (exekučného titulu). Vydanie neodkladného opatrenia predpokladá, aby sa aspoň osvedčila danosť práva (nároku) a aby neboli vážnejšie pochybnosti o potrebe predbežnej úpravy. Pri nariaďovaní samotného neodkladného opatrenia prevláda požiadavka rýchlosti nad požiadavkou úplnosti skutkových zistení, a to z dôvodu, že nariadenie neodkladného opatrenia má dočasný charakter. Z tohto dôvodu nie je síce potrebné zisťovať všetky tie skutočnosti, ktoré má mať súd zistené pred vydaním konečného rozhodnutia (vo veci samej), ale musia byť osvedčené okolnosti, z ktorých sa vyvodzuje opodstatnenosť návrhu na toto dočasné opatrenie. Miera osvedčenia sa riadi danou situáciou, najmä naliehavosťou jej riešenia. Potreba bezodkladne upraviť pomery neodkladným opatrením musí byť teda naliehavá a nevyhnutná. Neodkladné opatrenie je nevyhnutné vtedy, ak navrhovateľovi hrozí ujma alebo iný nezvratný následok, dochádza k porušovaniu alebo zasahovaniu do jeho práv a oprávnených záujmov, prípadne sa jeho právne postavenie zhorší alebo je bez vydania neodkladného opatrenia neisté.

9. Neodkladné opatrenie je opatrením výnimočným, nie bežným, pretože každé rozhodnutie, ktorým súd zasahuje do života rodiny je krajným riešením. V prípade nariadenia neodkladného opatrenia v konaniach vo veci starostlivosti o maloleté dieťa je vždy prvoradý záujem maloletého dieťaťa. Výkon rodičovských práv a povinností nesmie vystaviť maloleté dieťa negatívnym vplyvom. Je potrebné brať ohľad na záujmy dotknutých osôb, predovšetkým na záujem maloletého dieťaťa. Európsky súd pre ľudské práva prisúdil zvláštny význam zvrchovanému záujmu dieťaťa, ktoré podľa svojej povahy a závažnosti môže prevážiť nad záujmom rodiča. Toto konštatovanie má na mysli potrebu nájdenia určitého a konkrétneho spôsobu zosúladenia toho, čo je v záujme maloletého dieťaťa a čo je v záujme jeho rodičov.

10. ÚPSVaR podal návrh na nariadenie neodkladného opatrenia vo veci maloletého spolu s návrhom na začatie konania. Po posúdení obsahu návrhu a priložených listinných dôkazov súd dospel k záveru, že je daná naliehavá a nevyhnutná potreba pre nariadenie neodkladného opatrenia, a preto návrh navrhovateľa na nariadenie neodkladného opatrenia považoval za dôvodne podaný. Maloletý pochádza z mimomanželského vzťahu rodičov, bez určenia otcovstva. Maloletý býva spolu s matkou, jej otcom a bratom. Zo záznamu z pohovoru s učiteľkou materskej škôlky maloletého vyplynulo, že maloletý navštevuje škôlku v zanedbanom stave už dlhšiu dobu, chodíva do škôlky často krát bez náležitého oblečenia, či obuvi, veľa vymeškáva. Má problém aj so stravovaním, keď odmieta jesť varenú stravu. S deťmi vychádza dobre, avšak špecifickým prejavom maloletého je, že sa hráva na opitého. Z pedagogického hľadiska sú konštatované nedostatky vo výslovnosti, slovnej zásobe, jemnej motorike napriek tomu, že maloletý navštevuje materskú škôlku už 3. rok a má dobrý predpoklad pre zdravý vývoj. Materská škola uviedla, že matka s materskou školou spolupracuje na formálnej úrovni, tzn. platí požadované poplatky riadne a načas, po absencii dieťaťa dlhšej ako 7 dní prinesie potvrdenie od lekára,

na základe často opakovaných výziev učiteľiek prinesie, čo je potrebné do materskej školy (hygienické potreby a pod.). Spolupráca matky s materskou školou zameranej na napredovanie a správanie sa dieťaťa je však na chabej, nulovej úrovni. Z pohovoru úradu s matkou vyplynulo, že tá problémy týkajúce sa maloletého nevidí a nevníma, uviedla, že s maloletým nemá problém, rešpektuje ju. Priznala sa, že pred týždňom užila pervitín. Z vyjadrení tety a sestrenice matky v rámci sociálneho zisťovania bolo zistené, že matka je pod vplyvom drog dennodenne, pričom týmto konaním maloletého a jeho brata dennodenne ohrozuje. Po požití omamných látok je agresívna, nestará sa o deti, nevarí im, necháva ich doma samé alebo so starým otcom. Matka odmietla ísť na testy, či do centra pre liečbu drogových a iných závislostí. Momentálne je nezamestnaná, je poberateľkou dávky v hmotnej núdzi vo výške 80,20 eur a prídavku na dieťa. Partner matky rovnako požíva omamné látky, stalo sa, že maloletých zatváral do tmavej komory, odopieral im vodu na kúpanie. Matka nedokáže riadne zabezpečovať starostlivosť o maloletého, často sa v noci potuluje po dedine a maloletého necháva v domácnosti bez dozoru. Hygiena v domácnosti je na veľmi nízkej úrovni. V domácnosti sú užívané alkoholické nápoje zo strany starého otca, ten si následne púšťa hlasnú hudbu v noci a maloletý nemôže spať a pripraviť sa tým na ďalší deň v škôlke. Z rodiny nebola zistená žiadna osoba, ktorá by bola schopná a ochotná sa o maloletého náležite postarať. Nariadenie neodkladného opatrenia podľa § 367 CMP predstavuje faktické opatrenie smerujúce k zabezpečeniu riadnej starostlivosti o maloleté dieťa. Jeho nariadenie prichádza do úvahy vtedy, ak dieťaťu nie je poskytovaná riadna starostlivosť a sú dané odôvodnené potreby, aby starostlivosť o maloleté dieťa prevzala iná osoba, ktorá je spôsobilá riadnu starostlivosť dieťaťu poskytnúť. Za daného stavu je potrebné, aby súd, vzhľadom na vek maloletého, dočasne a bezodkladne upravil sociálne a rodinné pomery k maloletému a zveril ho do starostlivosti špeciálneho zariadenia, ktoré mu zabezpečí starostlivosť potrebnú pre jeho priaznivý vývoj. Preto súd rozhodol tak, že uložil matke povinnosť dočasne odovzdať maloletého do starostlivosti Centra pre deti a rodiny Banská Bystrica, so sídlom Kollárová 29, Banská Bystrica.

11. Súd dobu trvania neodkladného opatrenia vymedzil s poukazom na ustanovenie § 37 ods. 3, písm. b) Zákona o rodine na 6 mesiacov.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu je prípustné odvolanie v lehote 15 dní odo dňa jeho doručenia, na tunajší súd písomne, v troch vyhotoveniach.

V odvolaní musí byť popri všeobecných náležitostiach (§ 127 CSP) uvedené, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (odvolacie dôvody) a čoho sa odvolateľ domáha (odvolací návrh). Rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda, môže byť rozšírený len do uplynutia lehoty na podanie odvolania. Odvolanie je potrebné predložiť v potrebnom počte rovnopisov s prílohami tak, aby sa jeden rovnopis s prílohami mohol založiť do súdneho spisu a aby každý ďalší subjekt dostal jeden rovnopis s prílohami, inak súd vyhotoví kópie odvolania na trovy odvolateľa.

Odvolanie možno odôvodniť len tým, že:

- a) neboli splnené procesné podmienky,
- b) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces,
- c) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd,
- d) konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci,
- e) súd prvej inštancie nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností,
- f) súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam,
- g) zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú prípustné ďalšie prostriedky procesnej obrany alebo ďalšie prostriedky procesného útoku, ktoré neboli uplatnené, alebo
- h) rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.

Odvolanie možno odôvodniť aj z dôvodu nesprávneho alebo neúplného zistenia skutočného stavu veci (§ 62 Civilného mimosporového poriadku).

Neodkladné opatrenie vo veciach osobnej starostlivosti o maloletého je vykonateľné vyhlásením; ak sa nevyhlasuje, je vykonateľné len čo bolo vyhotovené (§ 367 ods. 3 CMP).